

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Judicium Ecclesiasticum Seu Decretalium Gregorij IX.
Pont. Max. Liber II.**

Schmalzgrueber, Franz

Ingolstadii, 1726

Titulus XI. De Plus Petitionibus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74990](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74990)

tionis exclusio. Igitur si exceptionem suam probaverit reus, id solum debet consequi, ut actor repellatur ab agendo, donec restituerit; restituere autem tunc solum cogitur sub conditione, si actionem suam proficere velit. Aliud dicendum, si reus spoliationem proposuit per modum actionis; tunc enim absolute restituendus est, licet non probaverit se dominum rei esse, ut suo loco dicitur: non tamen repellit agentem; quia finis actionis est consequi, non repellere. Abb. in c. cit. n. 7. Laym. n. 2. Vall. n. 6.

18 Dixi 3. si causa talis sit, in qua admittatur exceptio spolij; nam si exceptio spolij non admittitur, nihil operabitur opposita: unde pergendum erit in cognitione causae principalis. Plures autem ejusmodi casus, in quibus exceptio spolij non admittitur, recensent Abb. Laym. Pirh. alique DD. 1. Si periculum sit in mora, quod causa dilationem non patiat, ut si agitur de rescindendo pariete domus, quae ruinam minatur. 2. Si officium Judicis imploratur, nulla instituta actione contra Adversarium, ut si petitur, ut electus confirmetur; nam cum exceptio spolij solum competat reo ad excludendam actionem, consequenter, ubi nulla est actio, locum etiam non habet exceptio. 3.

Si causa, sive factum sit notorium; nam exceptio spoliationis, ut dictum est, dilatoria est, & obijcitur ad impediendum processum Judicij. in notorijs autem non est necesse, ut observetur processus Judicarius, sed potest statim ad condemnationem, & executionem procedi. *can. de manifesta 17. caus. 2. q. 1.* nisi etiam spoliatio sit notoria; tunc enim spoliatus non potest compelli ad satisfaciendum, nisi prius restituatur. 4. In causa matrimoniali, & alijs spiritualibus, vel quasi contra agentem non admittitur exceptio spoliationis rerum privatarum c. *frequens 1. §. fin. de restit. spoliat. in 6.* 5. Casum addit Abb. quando spoliatus convenitur ex obligatione, vel promissione Juramento firmata. Sed hoc solum procedit, quando ex circumstantijs apparet Jurantem voluisse renuntiare beneficio exceptionis; nam si simpliciter solum promisit solvere, & postea spoliatus fuit à creditore, & conveniatur super debito, non tenetur solvere, nisi prius discutatur quaestio spoliationis, & restitutio fiat. Et hoc verum est, etiamsi promissionem debitor Juramento firmaverit; nam Juramentum intelligi debet secundum naturam, & conditionem actus, cui adjungitur, nec imponit promissioni novam obligationem, sed priorem auget solum, seu intendit.

TITULUS XI.

De Plus Petitionibus.

SUMMARIUM.

1. Definitio Plus Petitionis.
2. 3. 4. 5. Modi quatuor.
6. 7. 8. 9. Explicantur.
10. An sibi noceat, qui petit minus debito?
11. Poena plus petentium Jure Civili.
12. Jure Canonico.
13. Quomodo duplicatio temporis intelligi debeat?

14. Quomodo puniatur plus negans?
15. Modi evitandi poenam plus petentium.
16. Causae petendi ante tempus, & in diverso loco.
17. Quid operetur poenitentia post litem contestatam?

Inter incidentes Quaestiones, & Exceptiones, quae Actori ante, vel post litem contestationem obijci possunt, etiam est, quod ille plus petat, quam sibi debeatur.

Hinc Titulo de Ordine Cognitionum Titulus de Plus Petitionibus subjungitur. Definiri autem Plus Petitio potest, quod sit inordinata petitio Actoris, aliquid ultra debitum à Reo apud Judicem exigentis.

Quaeritur 1. quot modis plus petatur? 2. quatuor modi plus petendi enumerantur c. *un. h. tit. & §. si quis agens 33. v. plus autem Inst. de Action.* videlicet plus causâ, plus re, plus loco, & plus tempore.

Causâ plus petere dicitur, quando quis certum quid in specie, vel individuo à debitor petat, quod is in genere solum, vel alternative, seu disjunctive promissit. e. g. si equum promissit, & creditor petit Bucephalum, vel si Bucephalum promissit dare, aut pecuniam, alter determinate petat pecuniam, & si quis agens cit. v. huic autem, & ibi Harprecht n. 18. Schneidevv. n. 6. Manz. n. 31.

Ratio est, quia in debitis ex contractu indeterminatis, & alternativis electio est debitoris v. huic autem cit. l. *plerumque 10. ff. de Jur. dot. l. si in emptione 34. §. si emptio 6. ff. de contrab. empt. l. arbitraria 2. §. Scevola 3. ff. de eo, quod certo loco &c.*

Re, seu quantitate plus petitur, si cum 3 debeantur quinque aurei, alter petat decem, aut cum ad eum res spectet solum quoad partem, alter illam petat totam, vel quoad majorem illius partem §. *cit. v. re. Vivian. in c. un. h. tit. S. ichard. C. in Rubr. eod. n. 5. Harprecht n. 17. Schneidevv. n. 1. Manz. n. 20. Wiest, n. 2. König n. 5.* ubi addit, majorem partem hic intelligendam esse non tam respectu rei, cujus est pars, quam respectu debiti: ideoque si alicui sexta rei alicujus pars debeatur, ille verò quartam petat, jam plus petere dicitur, cum quarta pars sit major sexta,

sectâ, licet minor sit ratione rei totius. Porro Re plus petens à petente plus causâ differt in isto; quia is, qui plus re petit, agit ad id, quod in obligationem non est deductum; in alternativis autem debitis ambo quidem sunt in obligatione, sed ita, ut quemadmodum supra dictum est, in electione debitoris sit, quam rem dare velit. Schneidev. l. cit. n. 7.

4 *Loco plus petitur*, cum quis alibi convenitur, quam ubi conventum erat, ut debitum solveretur, v. g. stipulatus quis est sibi dari Augustâ, ille verò sine justa causa, purè, & non faciendo mentionem loci, in quo sibi dari stipulatus est, illud dari sibi petit Francofurti. §. cit. v. loco, & l. cit. Vivian. Sichard. n. 3. Harprecht. n. 20. Schneid. n. 4. Manz. n. 20. Wiest. n. 4. Ratio, cur plus petere hic dicatur, insinuat §. cit. quia aufert debitori utilitatem, quam fortè haberet, si in loco convento peteretur solutio.

5 *Tempore plus petitur*, cum ante diem, vel ante conditionem pactio, seu promissioni adjectam petitur, quod promissum est, ut si quis promittit 100. tibi solvendo ad proximas Calendas Septembres, & tu illos petas tibi solvi hodie: vel si quis promittit tibi 50. aureos, si Imperator Turcam vicerit, & tu petas illos ante eventum conditionis: nam uterque, & is, qui ante diem, & is, qui ante conditionis eventum petit, præmaturè, adeoque plus tempore petit §. cit. v. tempore. & l. cit. Sichard. n. 3. Harprecht. n. 18. Schneidev. n. 2. Manz. n. 15. Wiest. n. 3. Ratio est, quia dies solutionis pars obligationis est, non secus, ac summa ipsa l. qua quisque 1. §. editiones 2. ff. de edend. & hinc, ut Imperator §. cit. loquitur, quia ratione, qui tardius solvit, quam solvere deberet, minus solvere intelligitur, eadem ratione, qui præmaturè petit, plus petere videtur.

Addunt aliqui quintum plus petitionis modum, nempe *Qualitate*, seu *Æstimatione*, quando quis petit rem ejusdem speciei meliorem. Sed hæc plus petitio comprehenditur sub ea, quæ sit plus causâ, ut rectè advertit Pirh. hic n. 9.

6 *Quæritur 2.* quousque prohibitum sit, extante debito indeterminato, vel disjunctivo, certum petere? *¶* prohibitionem hanc extendi ad omnem casum, in quo electio est penes debitorem. Et hoc est verum, etsi ex duobus disjunctivè debitis id, quod vilius, & minus est, petatur: nihilominus enim plus petere dicitur; quia sæpe accidit, ut promissori sit facilius illud solvere, quod majoris est pretij, ut dicitur §. cit. v. quin etiam, & docet ibidem Manz. n. 37. §. seqq. Gonzal. in c. un. b. tit. n. 13. Vall. hic n. 1. Jordan. n. 6. Pirh. n. 2. König n. 7. cum communi.

Excipitur 1. nisi verba executionis dirigantur ad creditorem, ita, ut ex iisdem

verbis appareat, quòd huic sit data optio, ut si quis dicat: *Do tibi facultatem hunc, vel illum equum accipiendi, unum, vel duo plaustra lignorum in silva cadendi* &c. nam hujusmodi disjunctio censetur adjecta in favorem promissarij. Molin. tr. 2. de J. §. J. D. 270. n. 5. Laym. in c. un. b. tit. n. 3. Pirh. hic n. 2.

Excipitur 2. si ante impletam promissionem unum eorum, quæ disjunctivè alter promittit è duobus perierit; tunc enim, si in mora, vel culpa fuit promissor, tenetur dare alterum e. g. ex equis promissis superflitem; si verò in mora, vel culpa non fuit, vel ad equum superflitem, vel ad æstimationem ejusdem tenebitur l. Stichum 95. §. quod si 1. ff. de solution. l. cum res 47. §. sed §. si Stichus 3. ff. de Legat. 1. l. arbitraria 2. §. Scævola 3. ff. de eo, quod cert. loc. & ibi Gloss. v. solùm junct. Gloss. marg. Molin. l. cit. n. 4. Laym. n. 4. Pirh. n. 2. Intellige, nisi creditor permissu, & consensu debitoris elegerit unum ex disjunctivè promissis e. g. equis; nam si tunc moriatur equus, quem creditor elegerit, & debitor non sit in culpa, ad nihil tenetur, nec ad equum, nec ad pretium, ut l. cit. monet Laym. n. 3. Molin. Pirh. Ratio est, quia quando res casu perit, ejus damno perit, cui in specie debetur.

7 *Quæritur 3.* an etiam is plus dicatur re petere, qui petit fundum cum fructibus, domum cum pensionibus &c. si hi fructus, pensiones &c. non debeantur? *¶* negativè, Schneidev. in §. cit. v. plus autem n. 1. Harprecht n. 17. Schamb. hic n. 3. Ratio est, quia in plus petitione attenditur solùm principale debitum, non etiam id, quod accessoriè petitur. *Conf. à pari:* is, qui agit actione Hypothecaria, totam Hypothecam persequitur, & ita plus regulariter, quam sibi debetur: quod tamen facit citra pœnam; quia causa actionis id permittit. Ergo idem dicendum etiam in casu proposito. *Neque obstat*, quòd videatur esse paritas rationis cum plus petente re; quia pœnæ non sunt extendendæ l. interpretatione 42. ff. de pœnis.

8 *Quæritur 4.* quomodo dici possit plus petere, qui ante tempus petit? *Ratio dubitandi* est, quia si petat, quod sibi promissum, & debitum est, nec amplius exigat, non apparet, unde plus exigat. *Conf. à paritate;* nam qui ante tempus dat, non plus dat, & qui ante tempus solvit, non plus solvit. Ergo nec, qui ante tempus petit, plus petit. *Sed dicendum*, eatenus eum plus petere, quatenus debitorem privat commo-ditate ulterius differendi solutionem, quæ dilatio, & differendi facultas cum pretio æstimabilis sit, idcirco sic petens meritò plus petentium accensetur numero. Hin cadit *Ratio dubitandi* allata in contrarium. *Ad Conf.* Conditionem indebiti non habet, qui ante tempus solvit, quia emolumentis ex

re diutius servata ultro se abdicavit : qui autem petit ante tempus, cogere vult debitorem, ut emolumentis istis se abdicet.

9. Quæritur 5. quomodo plus petere dici possit, qui ante eventum conditionis petit, quod sibi sub conditione promissum est? Videtur non plus debito petere.

1. Quia qui plus petit, malè petit, non verò nihil agit *l. verum 4. ff. de compensat.* sed qui ante conditionem petit, non malè petit, sed nihil agit *l. pecuniam 36. ff. de reb. credit. & l. un. §. fin. ff. quando dies ususfructus*, ergo non potest dici plus petere.

2. Ei, cui sub conditione aliquid promissum est, & ante eventum conditionis nihil debetur; quia ante eventum ejus nondum orta est obligatio *l. cedere diem 21 3. ff. de V. S.* ergo non potest dici petere plus debito, cum petat prorsus indebitum, & sic petitio illius sit omnino nulla.

3. Qui petit 20. ex stipulatione, si stipulatio facta non sit, non punitur poenâ plus petentium; quia nihil illi debetur.

Ergo etiam ante eventum conditionis petens hac poena puniri non potest. Sed dicendum etiam hunc plus debito petere; quia petit absolute, quod sibi debitum fuit solummodo conditionatè. Schneidevv. in §. cit. *§. plus autem n. 3. Harprecht ibid. n. 19.*

Neque contrarium probant rationes allatæ. *Ad 1.* ibi inuitur discrimen inter utramque petitionem; nam ex eo, quod in diem debetur, actio statim nascitur *§. omnis 2. Instit. de V. O.* sed non statim institui potest: unde qui ante tempus petit, non malè agit, sed malè petit. Quod verò sub conditione promittitur, non statim debetur, sed spes est debitum iri: & hinc qui ante eventum conditionis petit, non malè petit, sed malè agit, cum ipsi nondum competat in rem actio. *Ad 2.* hoc ipso, quòd ante eventum conditionis petens, quod sibi sub conditione promissum erat, in debitum petat, plus delinquit, quàm is, qui ante diem petit: unde cum petens ante diem puniatur poenâ plus petentium, rationi consentaneum est, ut etiam puniatur alter; sufficit enim, quòd de facto plus petierit.

Ad 3. is, cui nihil promissum est, si petat quidpiam, à poena plus petentium immunis est, non quasi rectè fecerit; sed idcirco, quòd nihil Juris ex contractu, ex quo petijt, habeat, quod amittere potuit.

At verò is, cui sub conditione facta est promissio, jus aliquod etiam ante conditionis eventum habet; quod jus in eo positum est, quòd promissor invitatus etiam sibi obligetur, si conditio extiterit: hoc jus itaque ille ante eventum conditionis agendo amittit.

10. Quæritur 6. an sibi noceat, & præjudicet creditor, si per errorem minus petat, quàm ipsi debetur? Videri posset, quòd sic; nam assertio Libellantis nocet Libellanti, & proficit reo *arg. l. cum precum 9. C. de liberal. caus.* adeo, ut si quis in Libello aliquid ponat, quod contra se faciat, stetur assertioni

contra Libellantem in favorem Rei. Schneidevv. in §. si minus 34. *Instit. de action. n. 3.* ergo hoc ipso, qui minus petit, videtur reliquum remittere.

Conf. quia sibi aliquis imputare debet, quare non melius consideraverit; actor enim rem debet diligenter explorare, & certus esse de Jure suo, & tunc demum ad agendum procedere. *Reg. 42. ff.* Sed respondendum est negativè. Ita Barbof. in c. un. h. tit. n. 15. Wesenbec. C. eod. n. 6. Schneidevv. in §. si minus cit. n. 2. Harprecht *ibid. n. 1. Manz. n. 4. Haun. tom. 5. de J. & J. tr. 3. n. 274. König hic n. 2.* Patet ex *l. Zenonis 2. §. qui autem 1. C. h. tit.* & præcipuè ex *l. si minus cit. ibi: si minus in intentione sua complexus fuerit Actor, quam ad eum pertineat - - sine periculo agit; in reliquum enim nihilominus Judex Adversarium in eodem Judicio ei condemnat, intellige, ad instantiam Actoris advertentis se minus petijisse.*

Et sufficit ad hoc, ut Judex illi, quod debitum est ei, adjudicet, si tacitè illud, & implicite petat, vel in Libello addendo clausulam salutarem, vel in probationibus, dum qui minus expressit, tales revera probationes exhibet, quibus majus debitum probetur, quàm quòd expresserat. Ratio est, quia est error facti, qui excusationem præstare debet, cum is prudentissimos etiam, & optimos quosque possit fallere, ut dicitur *§. 33. cit.*

Ob eandem rationem non præjudicat sibi Actor, si per similitèr inculpabilem errorem aliud pro alio petat: quod etiam dicitur *§. si quis aliud 3 5 Instit. de action.* ubi permittitur ei errorem suum corrigere, cognita veritate in eodem Judicio. Imò si quis non malitiosè, sed justo errore ductus plus petijt, non ei nocebit error ob datam rationem, & colligitur etiam ex *l. omnis 1. §. tunc verò C. h. tit.* ubi requiritur, ut plus petens manifestè convictus sit per avaritiam deliquisse. Ad rationem dubitandi, & hujus confirmationem dico, assertionem libellantis nocere libellanti, nisi error intervenisset; nam hic, si probabilis sit, excusat à clamno, & culpa.

11. Quæritur 7. quæ sit poena plus petentium? olim poena plus petentium fuit, ut causâ caderent, litèrque unâ cum toto debito perderent: nec facile restituebantur in integrum, nisi vel ratione ætatis, vel justis erroris excusationem haberent *§. si quis agens 33. Instit. de action. & ibi Harprecht. n. 26. Wiest. hic n. 6.* Verum hic rigor Jure novo sublatus est, excepto unico casu expresso *l. fin. C. h. tit.* videlicet si quis super majore, quàm ipsi debebatur, quantitate per dolum malum cautionem obligatoriam exigat, & ita non revocans, quod actum est, nec transigens litem sit contestatus: hic enim, ut *l. cit.* præcipitur, toto debito carere debet; quia, ut ibidem dicitur, *odiose contrahentium calliditates sunt amputanda*, & geminans delictum poenæ mitigationem non meretur. Harprecht *n. 28. Wiest. n. 7.* In cæteris casibus plus petens per Jus novum Civile causâ non

non cadit, sed si quid amplius tempore petat, ut statuit Zeno Imp. & approbavit Justinianus, in poenam amittit sumptus litis, & in super inducias debitori duplicare jubetur l. Zenonis 2. C. h. tit. qui verò plus causâ, re, vel loco petit, præter damnum, quod sua petitione reo, seu debitori intulit, & resarcire tenetur, in super pendere debet tripulum ejus, quod ob majorem quantitatem libellis conventionis comprehensam viatoribus, i. e. executoribus sportularum, seu mercedis, & salarii nomine præstandum fuit §. tripli 24. & §. si quis agens cit. v. sed hæc quidem Inst. de action.

12. Quæritur 8. an hæc tripli poena locum etiam habeat de Jure Canonico? Affirmat Gloss. in c. un. h. tit. V. amplius. Sed verius eam c. cit. sublatam docent Abb. ibid. n. 9. Gonzal. n. 14. Gilcken. C. eod. n. 8. Vall. hic n. 5. Pirh. n. 8. Schamb. n. 7. König. n. 10. Sannig c. 2. n. 2. Wiest. n. 12. Ratio est, quia hæc poena in c. cit. non exprimitur. Accedit, quia in §. tripli cit. agitur de expensis factis nomine sportularum, per quas intelligitur pecunia, quæ impenditur in Judicem, nuntios, & executores Judicij; in foro autem Ecclesiastico hæc sportulæ non præstantur c. cum ab omni 16. de Vit. & honest. Cleric. Unde hoc Jure poena plus petentium solum erit, quæ c. un. cit. comprehenditur, nempe qui re plus petunt, aut causâ, Adversariis condemnantur in expensas; qui loco plus petunt, debitori obligantur ad interesse, quia utilitas eidem adimitur, quam haberet, si statuto loco solvisset; ei verò, à quo tempore plus petitum est, induciæ duplicantur, neque is litem suscipere cogitur, nisi ei solvantur expensæ: quod etiam in foro sæculari ex consuetudine Curiarum defacto observari monent l. cit. Abb. n. 9. Manz. n. 48. Wiest. n. 13. Imò in foro isto ne quidem inducias duplicari Reo convento, sed hunc solum ab observatione Judicij absolvi, & actorem tempore plus petentem, reservato Jure agendi debito tempore, in expensas illius instantiæ condemnari l. cit. advertit Gilcken, & Magnif. D. Christoph. de Chlingenberg Inst. de action. q. 98.

13. Quæritur 9. quomodo duplicatio temporis intelligi debeat in eo, qui plus tempore petit? Bartol. in l. justas C. de Jur. fise. Abb. in c. un. h. tit. n. 14. Gonzal. ibid. n. 14. Harprecht in §. 33. Inst. de action. n. 26. Manz. ibid. n. 44. & seq. Zæl. C. h. tit. q. un. Schamb. hic n. 10. & alij cit. apud Fermol. h. tit. q. 2. n. 1. judicant contra petentem plus tempore inducias duplicandas non in omni, sed tantum in reliquo temporis, quatenus sc. ab actore præventum est: adeoque volunt hi AA. ut si v. g. conventum est, ut debitor intra annum solvat, creditor autem petijt post decem menses, & ita duobus mensibus ante statutum terminum, tantum duplicentur duo menses, & addantur alij duo: quod probant arg. l. aut damnum 8. §. quisquis 7. ff. de poenis, ubi

dicitur, quòd duplicatio poenæ damnati ad metallum tantum fieri debeat ad tempus, quòd superest, cum fugit ab opere, ne sc. puniatur reus, ultra quàm deliquit. Communis tamen sententia, eaque verior habet, integras inducias duplicari debere: adeoque in casu dato non solum quatuor menses, sed annus integer reo indulgeri debebit a Judice ad solvendum creditori. Ita Joan. Andr. hic, Zaf. ibid. n. 2. Bellamer. n. 5. Imol. n. 4. Laym. n. 5. Zanger. de exception. p. 2. c. 11. n. 11. Schneidev. in §. 33. cit. v. sed hæc quidem n. 3. Pirh. h. tit. n. 9. Engl. n. 3. Sannig c. 2. n. 3. & alij. Colligi videtur clarè ex §. temporales 10. v. hodie autem de Except. ubi dicitur, quòd inducias, quas ipse actor spontè indulserit, vel quas natura actionis continet, si contempserit, in duplum habeant ij, qui talem injuriam passi sunt. Neque obstat textus §. quisquis cit. quia is loquitur de poena corporali, quæ semper est minuenda l. quid ergo 13. §. poena 7. ff. de his, qui notant. infam. l. interpretatione 42. ff. de exception. hic autem sermo est de poena temporali in debitoris favorem statuta ad reprimendam plus petentium importunitatem: unde cum rei causa semper sit favorabilior in Judicio, à corporali poena ad istam argumentatio non procedit.

Quæritur 10. an reus plus negans 14. puniatur poenis, quibus punitur plus petens? v. cum distinctione: vel enim actor non petit plus, quàm ipsi debetur, aut petit plus. Si actor non plus, sed justam quantitatem sibi debitam petijt, & hanc reus negat, in expensis venit puniendus, sicut actor plus petens; quia negans verum debitum est in mora, & cons. ad expensas meritò condemnatur pro compensatione damni injustè dati. Si actor plus petijt, quàm sibi debetur, iterum distinguendum est; Aut enim reus plus negans excedit tantum, quantum actor plus petens, aut non excedit. Si reus negando tantum excedit, quantum actor petendo, compensationi locus erit, & hæc delicta compensatione tollentur; cons. casu, quo actor petit 20. à reo, qui tantum debet 10. & reus respondet se nihil debere, uterque pro rata in expensis erit condemnandus. At si reus negando non excedit tantum, quantum actor petendo, reus plus negans non est puniendus. Neque valet argumentum à paritate; nam Constitutio, quæ plus petentibus poenam statuit, hoc ipso, quia poenalis est, ob paritatem rationis ab actore ad reum extendi non debet. Vide Manz. in §. 33. Inst. de action. n. 62. & alios ibidem.

Quæritur 11. quomodo poena plus 15. petentium evitari possit? v. plures sunt causæ excusantes. Et 1. quidem si actor plus petens sit minor 25. annis; huic enim, sicut in alijs causis, in quibus læsus est, ita etiam in hac succurritur per restitutionem in integrum §. si quis agens 33. cit. nisi tamen ex dolo plus petierit l. in criminibus 1. §. l. seq. C.

si advers. delict. Schneidevv. in §. cit. n. 3. Harprecht. n. 5. Manz. n. 4. 2. Si non per dolum, sed per probabilem ignorantiam actor etiam majorennis plus petijt l. pen. C. ad Leg. Falcid. Schneidevv. n. 2. Harpr. n. 11. Manz. n. 8. §. tribus seqq. Unde, ut bene notat Fermosin. hic q. 3. n. 4. ad incurrendam poenam plus petentium opus est, ut actor plus debito per dolum petierit, qui etiam ex probationibus liquere debet. 3. Si in Libello adjecta sit clausula, Salvo jure superflui, vel alia similis. Fermos. l. cit. n. 3. Schneid. n. 1. Manz. n. 65. Wiest. n. 14. intellige, nisi accedat dolus; tunc enim clausula hæc prodesse non potest, cum fraus neminem tutari debeat. 4. Si facti poenitens à plus petitione ante litis contestationem recedat, ut colligitur ex l. fin. C. h. tit. & c. un. eod. ubi dicitur, quod puniatur importunitas plus petentium, si super petitione sua duxerint in Judicio persistendum. Suffragatur etiam ratio, quia talis verè non petijt, sed petere voluit arg. l. amplius 15 ff. rem ratam haberi. 5. Si reus induciarum duplicationem non petat, & plus petitionis exceptionem non opponat. Mynsing. in §. siquis cit. 7. §. si quidem n. 4. Manz. ibid. n. 52. Wiest. n. 10. quia multa Juris beneficia non profunt, nisi petantur. 6. Si justa sit causa, ut ante tempus, vel alio loco petatur, quod aliàs debetur. Sed de hoc ulterius

Quæritur 12. quænam sit justa causa petendi ante tempus, vel alio loco? 1. Justa causa ante tempus petendi dicitur esse, si debitor defuga suspectus sit; tunc enim peti potest, ut cautio interponatur: si pater bona dissipet; tunc enim filij petere possunt, ut sibi assignetur legitima, etiam vivente patre: si maritus vergat ad inopiam; tunc enim dos repeti potest, etiam constante Matrimonio: si possessor Majoratum ad alium transferre velit; tunc enim, qui jus habet succedendi in Majoratu, petere potest, ut declaretur morte possidentis eundem ad se pertinere, hoc etiamnum vivo. Similiter petere debitum de futuro potest creditor, si eidem adjunctum sit debitum de presenti, ut cum Legatum annuum quis habet; nam hic uno Libello petere potest, ut singulis annis ei solvatur, nec cogatur singulis annis agere. In alio loco, quam conventum sit, solutio peti potest, si debitor in loco constituto nunquam reperitur, aut non facillè conveniri potest; nam si hoc non posset, facillè creditor frustrare-

tur intentione sua, quippe cum debitor vel datà operà, vel ob causam necessitatis nunquam pervenire posset ad locum destinatum solutioni: satis igitur erit eo casu, si debitori creditor satisfaciatur de interesse eò, quòd cogatur alibi solvere. Abb. in c. un. h. tit. n. 4. Vivian. ibid. in Ration. Pirh. hic n. 5. Imò si locus ille alius, in quo creditor petit sibi debitum solvi, sit domicilium debitoris, sine ulla alia causa peti solutio ibi potest, ut Laym. in c. cit. n. 4. notat; facta tamen mentione loci, in quem solutio destinata fuerat, ita, ut si interfit debitoris alibi potius solvi, habeatur ratio utilitatis, seu interesse. Adde, nec mentione hæc loci opus esse, si constet, quòd locus ille, in quo solutio petitur, sit æquè idoneus, vel magis debitori, quam locus constitutus; tunc enim ratio cessat.

Quæritur 13. utrum à poena plus petentium excusetur Actor post litem contestatam primum poenitens? Negant Joan. Andr. Hofst. Imol. & alij, quos citat, & sequitur Fermosin. hic q. 3. n. 12. propter textum l. fin. C. h. tit. & rationem, quia talis temere litem movisse jam videtur; ac proinde litis sumptus Adversario reddere tenebitur l. cum, quem 79. ff. de Judic. Sed melius ab Actore etiam post litem contestatam hanc plus petitionis poenam evitari affirmat Abb. in c. un. h. tit. n. 6. Wagnereck ibid. in Exegef. Vall. hic n. 6. Pirh. n. 10. & teste Fermos. plurimi alij. Ratio est, quia in poenis Legalibus poenitentia locus est usque ad sententiam, ut colligitur ex l. qui cum majore 14. §. accusasse 8. & l. in servitute 16. §. petijisse 3 ff. de bonis libertor. quarum textibus acculantis, & in servitute petentis poenam Legalem non contrahunt, qui in accusatione, vel petitione illa usque ad sententiam non perseverant. Conf. quia textus dicit generatim plus petentes puniri, si in petitione persistant in judicio. Judicium autem durat usque ad sententiam. Ergo usque ad illam poenitentia locus est. Neque obstat textus allatus in contrarium; quia ut cum alijs in l. cit. n. 5. notat Sichardus, textu illo poenitentia locus post litem contestatam negatur duntaxat illi, qui plus petijt dolosè, & super ea petitione cautionem exegit, sicque duplex commisit delictum. Ad rationem negatur, quòd temere litem moverit, qui justo errore ductus fuit ad eam movendam.